

Alternatív Pedagógiák szakirányú képzés záróvizsga tételsor

Alternatív Pedagógiák témaköreihez:

I. Pályaszocializáció

1. A pedagógus-diák kapcsolat, a partneri viszony

Szakirodalom:

Czike Bernadett: A pedagógusszerep változása 3.2 fejezet

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

2. Konkrét példák a megismert iskolákból és a saját gyakorlatból

II. Alternatív pedagógiák elmélete

1. Mutassa be, milyen alternatív iskolák működnek ma Magyarországon! Mit jelent az alternatív jelző? - Általános helyzetkép
2. Legalább két alternatív iskola pedagógiai programjából az alapelvek és az iskola jellegzetességeinek bemutatása.

Szakirodalom:

Dobos Orsolya:http://www.tani-tani.info/alternativ_iskolak

Czike Bernadett: Az alternatív iskolák kezdeti elvei és mai gyakorlatuk: Új pedagógiai szemle 1998 június <http://epa.oszk.hu/00000/00035/00006/1997-06-ta-Czike-Alternativ.html>

Az iskolák pedagógiai programjai (iskolák honlapjai)

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

III. Kapcsolatok az iskolában

1. Példák, eljárások a pedagógusközösségen belüli együttműködésre, kollegiális támogatásra (célok, lehetőségek, megvalósítás)
2. A szülőkkel való együttműködés alternatív lehetőségei.

Szakirodalom:

Fehér Márta (szerk.) Szabályok az iskolában, SZIA 2010. 110-126. o.

Például kötet, Sulinova 2005. 24-33. o., 52-63. o.

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

IV. Gyermekmegismerés

1. Segítsen egy kezdő kollégának. Mondja el, hogy a gyerekekkel kapcsolatban honnan, hogyan szerezhet olyan ismereteket, tudásokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy egy-egy adott szituációban, helyzetben megértse a viselkedését, az éppen akkori állapotát.

2. Saját gyakorlatából emeljen ki két megoldandó esetet. Az egyik sikeres volt, a másik nem. Elemezze mind a két esetet abból a szempontból, hogy a sikeres megoldáshoz mennyire járult hozzá mindaz, amit ismert, tudott a gyerekekről, ill. miért nem sikerült jól megoldania a másik esetet.

Szakirodalom:

Diane Heacox: Differenciálás a tanításban, tanulásban, SZIA 2006 2-3. fejezetek

Dávid Mária: A tanulói személyiség megismerése, a személyiség- és képességfejlesztés pedagógiai-pszichológiai és szakterületi módszerei In: Estefánné Varga Magdolna szerk,(2011): Megújuló tananyagtartalmak, módszerek a kompetenciaalapú tanárképzésben 9-26. o.

http://epednet.ektf.hu/eredmenyek/megujulo_tananyagtartalmak_modszerek_a_kompetenciaalapu_tanarkepzesben.pdf

Kristen Nicholson-Nelson: Többszörös intelligencia, SZIA 2007. Bevezető és 1. fejezet, kérdőívek

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

V. Kooperatív tanulás

1. A kooperatív tanulás alapelvei, struktúrák, módszerek.
2. A kooperatív tanulásszervezés kipróbálásának tanulságai (legalább egy saját csoportban megtartott kooperatív óra elemzése)

Szakirodalom:

Spencer Kagan-Miquel Kagan: Kooperatív tanulás, Önkonet 2011. 5- 6. és 10-12. fejezetek

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

VI. Projekt

1. A projekt lényege, sajátosságai, használatának pedagógiai előnyei a tanulási folyamatban.
2. Az elmélet alátámasztása saját, ill. az Szakirodalomból megismert gyakorlati példákkal

Szakirodalom:

Mi a projekt? <http://tanmester.tanarkepzo.hu/projektpedagogia>

Nádasi Mária: Projektoktatás. Budapest, 2003, Gondolat Kiadói Kör

Az Összetartó Társadalom program köteteiből választott projekt(ek)

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

VII. Differenciálás

1. A személyre szabott tanulástámogatás munkaformái, felkészülés a differenciált foglalkozásra.
2. A differenciálás és a többszörös intelligencia kapcsolata, Bloom taxonómiája

Szakirodalom:

Kereszty Zsuzsa - Lányi Marietta: Könyv a differenciálásról. Műszaki Könyvkiadó. Budapest, 2017. 126. - 146. p. 150. - 155. p.

https://tanitonline.hu/uploads/574/Konyv_a_differencialasrol.pdf

Diane Heacox: Differenciálás a tanításban, tanulásban, SZIA 2006.

Kristen Nicholson-Nelson: Többszörös intelligencia, SZIA 2007. 39-49. o.

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

VIII. **Hospitálás**

Az egyéni érdeklődés alapján választott témakör bemutatása a hospitálási tapasztalatokon keresztül (legalább két iskola).

Szakirodalom:

Az adott témakörhöz és iskolához kapcsolódó szakirodalom

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

IX. **Az értékelés pedagógiai szerepe**

1. A pedagógiai értékelés alapjai

2. A pedagógiai értékelés fogalma és szerepe a tanulás-tanítás rendszerében.

Szakirodalom:

Csapó Benő (2002b): Mit tükröznek az osztályzatok? In: Csapó Benő (szerk.): Az iskolai tudás. Osiris Kiadó, Budapest. 45–90. (www.tankonyvtar.hu/pedagogia/iskolai-tudas-eloszo-080904-1, megtekintés: 2015.06.14.)

Falus Iván: Didaktika - Elméleti alapok a tanítás tanulásához - Elméleti alapok a tanítás tanulásához In: Golnhofer Erzsébet: A pedagógiai értékelés, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2007 ([file:///C:/Users/avkf-4a/Downloads/2011_0001_519_42498_2%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/avkf-4a/Downloads/2011_0001_519_42498_2%20(1).pdf))

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

X. **Fejlesztő értékelés**

1. A fejlesztő értékelés gyakorlati megvalósítása.

2. Saját értékelési gyakorlat megújítására készült tervek, eszközök bemutatása és a gyakorlati tapasztalatok tanulságainak áttekintése.

Szakirodalom:

Bognár Mária (2006): A fejlesztő értékelés osztálytermi gyakorlata. Új pedagógiai szemle, 56. 3. sz. 19–26. (<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00101/2006-03-ko-Bognar-Fejleszto.html>, megtekintés: 2015.06.14.)

Brassói Sándor, Hunya Márta és Vass Vilmos (2005): A fejlesztő értékelés: az iskolai tanulás minőségének javítása. Új Pedagógiai Szemle, 55. 7–8. sz. 4–17. (<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00094/2005-07-ta-Tobbek-Fejleszto.html>, megtekintés: 2015.06.14.)

Fejlesztő értékelés. A tanulást fejlesztő osztálytermi módszerek a középfokú oktatásban (2005). Országos Közoktatási Intézet, Budapest. (<http://www.ofi.hu/tudastar/tanulas-tanitasi/fejleszto-ertekeles>, megtekintés: 2015.06.14.)

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

Pedagógus szakvizsga terület tételei:

I. EU ismeretek, oktatáspolitikai az Unióban

1. Intézményvezetőként vagy Erasmus-koordinátor oktatóként dolgozik egy oktatási intézményben. Erasmus + pályázatot készítenek elő és adnak be. Vázolja fel a legfontosabb teendőket (partnerkeresés, program, költségvetés megvalósítás, kapcsolattartás, utánkövetés, disszemináció, stb.)
2. Összegezze a Brexit utáni Európai Unió előtt álló legfontosabb politikai-gazdasági-társadalmi kihívásokat, a megoldandó közös ügyeket és feladatokat.

Szakirodalom:

<https://tka.hu/palyazatok/108/-erasmus>

Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról. Budapest, több kiadásban. ISBN 963 202 759 0

<https://hu.euronews.com/>

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

II. Drámapedagógia

Egy esettanulmány alapján mutassa be az alkalmazott/alkalmazható drámatechnikákat!

Szakirodalom:

Székely Andrea (szerk.) Játékok tára, Sulinova Kft. Budapest, 2005.

http://www.erkolestant-tanitok.hu/wp-content/uploads/2016/02/Fuggony_mogott_varazslada_jatekok.pdf

Kaposi László (szerk.) Játékkönyv [II. Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit](#), Budapest, 2013 ISBN: 9789638457240

Gabnai Katalin: Drámajátékok, [HELIKON KIADÓ KFT.](#) 2011. Budapest, ISBN: 9789632272597

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

III. Integráció, szegregáció, inklúzió, befogadó iskola

1. Mutassa be a befogadó iskola alapját képező differenciáló pedagógia szempontrendszerét egy gyakorlati példán keresztül.
2. Az alternatív pedagógiák alkalmazásának lehetőségei inkluzív, befogadó intézményi környezetben, a módszerválasztás szempontjai.

Szakirodalom:

Bárdossy Ildikó: A befogadó iskola és környezet. Új Pedagógiai Szemle, 2006/03
A befogadó iskola esélyei itt és most Pódiumbeszélgetés a nehezen nevelhető gyerekek integrációjáról. Új Pedagógiai Szemle 2003/07-08

Boreczky Ágnes: Akultúraazonos pedagógia. Új Pedagógiai Szemle, 2000/07

Torgyik Judit: Hatékony iskola: befogadó iskola. Új Pedagógiai Szemle, 2004/10

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

IV. Projektpedagógia és kooperatív tanulás

A különböző tanuláselméletek hogyan indokolják a projekt- és a kooperatív módszereknek az alkalmazását?

Szakirodalom:

Spencer Kagan-Miquel Kagan: Kooperatív tanulás, Önkonet, 2011. 1. rész 1-4. fejezetek

V. Vezetélmélet

Egy választott alternatív iskola szervezeti, vezetési modelljének bemutatása

Szakirodalom:

Az adott iskola SZMSZ-e

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

VI. Adaptív oktatás, alternatív nevelés

Az alternatív iskolák pedagógiai programja, alapelvei és hétköznapi gyakorlata hogyan tükrözi az adaptivitást.

Szakirodalom:

Czike Bernadett: Élő fejlődéslelektan, SZIA 2016. 99-129. o.

Klein Sándor: Gyermekközpontú iskola, Edge 2000, Bp. 2002. III. rész 103-159. o.

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

VII. Pszichológia az iskolában

1. A pszichológiai kutatási eredmények a nevelés szolgálatában.

2. Egy konkrét, pszichológiai segítséget igénylő probléma vagy eset ismertetése

Szakirodalom:

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.) Pszichológia pedagógusoknak, Osiris 2004. 5. fejezet, 16. fejezet, 19. fejezet

Mészáros Aranka (szerk.) Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága, Eötvös Kiadó, 2004. 57-70. o., 132-145. o., 489-519. o.

Meg tudod oldani, SZIA, 2010. választott gyakorlatok

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

VIII. A nevelési-, oktatási intézmény hatékonysága

A társadalmi normarendszerről. A normarendszer kialakításának jelentősége az oktatási intézményekben. (Meghatározandó a norma, mint fogalom.) A normaalakítás felelőssége.

Szakirodalom:

Kósáné Ormai Vera: A mi iskolánk ELTE Eötvös Kiadó, Bp. 2010. ISBN 9789633120149

Nevelés és értékutató - A pedagógiai gyakorlat pszichológiája szerző: Dr. Duró Lajos, Dr.

Kékes Szabó Mihály, Dr. Pigler László

Serfőző Mónika: Az iskolák szervezeti kultúrája Iskolakultúra 2010/5. szám

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

IX. Iskolafejlesztés, innováció, minőségértékelés

A finn iskola – egy sikeres iskolarendszer jellemzői

Szakirodalom:

Pasi Sahlberg: A finn példa 1., 2., 3. fejezetek (Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó 2013.)

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

X. Gyermekvédelem és prevenció

1. Vázolja a magyarországi gyermekvédelmi jelzőrendszer felépítését és működését.

2. Kérem mutassa be a gyermek veszélyeztetése esetén esedékes intézkedések lépéseit.

Szakirodalom:

Az 1997.évi XXXI.tv. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról

BEREGNYEI Beáta – NÁDASI Viktória – HAJNAL Renáta (2014): Módszertani útmutató: A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan. Emberi Erőforrások Minisztériuma Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztálya, Budapest

Tanórai anyagok, tapasztalatok, jegyzetek

2020. február 20.

dr. Czike Bernadett főiskolai docens, szakvezető és munkatársai